

Zák. č. 126/1933 Sb. z. a n. § 2 ods. 3: zakázat kolportáž nie je príslušný zemský úrad ale Ministerstvo vnútra (viď zákon č. 190/1939 Sb. z. a n.).

Pri §§ 170, 186 až 193 zák. č. 131/1936 Sb. z. a n., §§ 10 až 12 zákona č. 63/1940 Sl. z. a § 37 vl. nar. č. 166/1939 Sl. z. chýba poznámka, že neplatia za účinnosti zákona č. 21/1943 Sl. z. Priestupky uvedené v čl. I ods. 1 zákona č. 21/1943 Sl. z. nepatria do pôsobnosti okresných súdov, ale do pôsobnosti okresných (policajných) úradov.

V knihe Dr. Ráliša chýbajú niektoré trestné predpisy. Uvediem z nich: zákon o ochrane podmorských kábelov, paritný zákon, o ochrane vecí umelecky alebo pamiatkove zvlášť hodnotných.

Judikatúra

Občianske rozhodnutia hlavných súdov v Bratislave a v Prešove.

22.

Právna ochrana proti rušeniu tzv. zákonnej služobnosti podľa § 57 zák. čl. XXIII/1885 zmenou prirodzeného toku vody (potoka) patrí na administratívne úrady a nie na riadne súdy.

Rozhodnutie Hlavného súdu v Prešove zo 7. apríla 1943 č. R II 5/43.

Podľa tvrdenia žaloby verejná voda, ktorá vyviera v mieste, označenom na pláne písm. P), tiekla svojím prirodzeným tokom cez záhradu žalobníka, označenú na pláne písm. D) a odtiaľ ďalej do záhrady Ondreja B.

Žalovaný Ján L. O. v Č. prekopal v máji 1942 bez súhlasu žalobníka breh medzi poľnou cestou a záhradou Ondreja B. v mieste označenom na pláne dvoma rovnobežnými zelenými čiarami a urobil tam umelú priekopu, čím zapríčinil, že voda netečie už svojím starým prirodzeným tokom cez záhradu žalobníka, ale s poľnej cesty žalovaným vykopanou priekopou priamo na záhradu Ondreja B.

Žalobník tvrdil, že týmto činom žalovaného bol rušený v pokojnej držbe svojej záhrady označenej na pláne písm. D) a utrpel aj škodu, lebo od tej doby dostávalo sa tejto jeho záhrade menej vlahy, čo malo za následok, že na nej rástla menšia tráva. Žalobník domáhal sa preto v spore medziiným, aby bolo žalovanému prikázané zaviesť prirodzený tok vody do pôvodného koryta a bolo mu zakázané ďalšie rušenie pokojnej držby jeho záhrady.

Prvý súd spor zastavil pre sporu prekážajúcu okolnosť podľa § 180 č. 1 Osp. Z dôvodov: Podľa § 10 zák. čl. XXIII/1885 vlastník pozemkov disponuje vodami z prameňov, spodných vôd a atmosférických srážok ako aj s ich odtokami bez porušenia nadobudnutých práv iných, len pokiaľ tieto vody nezanechajú hranice jeho pozemku. O užívaní

ostatných vôd, teda aj o užívaní pramenitých vôd pretekajúcich cez cudzie pozemky, ako aj vôbec vôd verejných rozhoduje podľa § 18 cit. zák. čl. administratívny úrad podľa ustanovení tohto zákona, a jeho povoleniu podľa § 42 cit. zák. čl. podliehajú medziiným aj všetky práce vzťahujúce sa na užívanie a regulovanie vôd a práce, ktoré prekážajú prirodzenému odtoku vody, alebo ho menia. Podľa § 156 cit. zák. čl. vo všetkých záležitostiach, ktoré sa podľa tohto zákona vzťahujú na úpravu a užívanie vody alebo na ochranu proti vodám, je príslušný administratívny úrad. V súdenom prípade ide o vodu, ktorá tečie na pozemok žalobníka s poľnej cesty, t. j. o vodu, akú má na mysli § 18 cit. zák. čl., a o vodné práce, ktoré má na mysli § 42 cit. zák. čl. Preto aj rozhodovanie o tom, či žalovaným vykonaný a žalobníkom ako rušebný označený čin bol prípustný alebo zakázaný, patrí podľa § 156 cit. zák. čl. do pôsobnosti príslušných administratívnych úradov a nie do pôsobnosti riadnych súdov.

R e k u r z n ý s ú d usnesenie prvého súdu pozbavil účinnosti a uložil mu, aby spor vecne prejednal. **Z d ô v o d o v :** Podľa § 1 zák. čl. XXIII/1885 ustanovenia všeobecných súkromnoprávných zákonov a pravidiel vzťahujú sa na súkromnoprávne pomery upravené týmto zákonom len potiaľ, pokiaľ nie sú vylúčené ustanoveniami tohto zákona. Sporu prekážajúcu okolnosť treba riešiť podľa skutkového prednesu žaloby. Aby teda mohlo byť ustálené, či riešenie sporu patrí na porad administratívneho práva, treba zistiť na základe skutkového stavu predneseného žalobou, či ide o uplatnenie takej úpravy súkromnoprávných pomerov, na ktorú podľa ustanovení zákona o vodnom práve je vylúčené použiť ustanovení všeobecných súkromnoprávných zákonov a pravidiel. Podľa § 42 cit. zák. o vodnom práve treba úradného povolenia ku všetkým takým prácam, ktoré zabraňujú prirodzenému toku vody alebo zmeňujú prirodzený tok vody. Podľa žalobného prednesu však žalobník sa nedomáha ani toho, aby bolo zabránené prirodzenému toku vody, ani toho, aby bol zmenený prirodzený tok vody, ale naopak domáha sa toho, aby bol obnovený prirodzený tok vody a aby voda netiekla umelým korytom v mieste vyznačenom zelenou dvojčiarou. V zákone o vodnom práve niet takého ustanovenia, žeby ku obnoveniu prirodzeného toku vody bolo treba schválenia administratívneho úradu a preto ani ustanovenia §§ 1, 42, 156 nevylučujú, aby na repozičnú žalobu, smerujúcu na obnovenie prirodzeného toku vody nemohly byť použité súkromnoprávne predpisy. Práve žalovaný bol ten, ktorý vykonal svojim rušebným činom prácu, ktorá bola prípustná iba so svolením administratívneho úradu, lebo zmenil prirodzený tok vody a je nesporné, že nemal k tomu povolenia administratívneho úradu. K tomu však, aby proti takémuto administratívnym úradom neschválenému činu bol obnovený prirodzený tok

vody, podľa ustanovení zákona o vodnom práve nie je treba schválenia administratívneho úradu. Ide preto o spor, ktorého riešenie patrí na porad súkromného práva, a preto bolo treba pozbaviť účinnosti usnesenie prvostupňového súdu a uložiť mu, aby o veci samej rozhodol.

Hlavný súd obnovil usnesenie prvostupňového súdu. Z dôvodov: Podľa ustálenia prvostupňového súdu, tak aj podľa ustálenia druhostupňového súdu je zrejmé, že žalobca videl rušenú drážbu v tom, že žalovaný vykopaním umelej priekopy na pozemku Ondreja B., suseda to sporových strán, zmenil prirodzený tok pramenitej vody vyvierajúcej na pozemku cudzom a nie sporových strán, cez pozemky ktorých len po opustení prameňa voda pretekala prirodzeným tokom a preto žiadal, aby žalovaný bol povinný zaviesť tok vody do pôvodného prirodzeného koryta. Podľa tohto ustáleného stavu je zrejmé, že ide o vodu, užívanie ktorej upravuje administratívny úrad podľa § 18 zák. čl. XXIII/1885 a že svoje právo žalobník zakladá podľa žalobného prednesu vlastne na ustanovení § 57 cit. zákonného článku. Keďže je tomu tak, správne rozhodol prvostupňový súd, keď vyhovel sporu prekážajúcej námietke podľa bodu 1 § 180 Osp., lebo o obnovení pôvodného toku vody majú rozhodovať v tomto prípade administratívne úrady a nie súd. (Porovnaj Úr. sb. č. 4066 a Obč. sb. č. 196.)

Zpráva

o XXI. riadnom valnom shromaždení Právnickej jednoty v Bratislave, konanom v Bratislave dňa 14. apríla 1944.

Valné shromaždenie otvoril predseda Právnickej jednoty, prvý predseda Najvyššieho súdu Dr. Martin Mičula a týmto preslovom:

»Rád konštatujem že Právnická jednota za 5 rokov svojej činnosti v Slovenskej republike svoje vytýčené úkoly v rámci daných možností naozaj vzorne plnila.

Právne inštitúcie a súdy potrebujú náležitý duševný pokoj, aby svoje veľké úlohy plnili svedomite a beztoho, že by ich konanie bolo na úkor svedomitosti a dôkladnosti práce.

Prišla nová generácia, ktorá priniesla nové názory na úlohy národa, na úlohy štátu, na ustanovizne verejné, ba — môžem povedať — i na verejnú morálku a neváham konštatovať, že Právnická jednota stále hlásala a hlása, že právo a aj jeho prisluhovanie musí byť v intenzívnom styku so životom národa, musí prihliadnúť k všetkým hospodárskym problémom národa, musí presne a rýchle riešiť všetky problémy, ktoré mu nastoluje každodenný život národa v tak hojnej miere na riešenie.

Právnická jednota bola vedená názorom, že i v týchto ťaž-